

Visky András

TEMETETLENEK. A SÖTÉTSÉG SZENTJE

SZÍNHÁZ

A mennyországból mindig hiányozni fogok...

Kalkuttai Teréz

Idős anyámtól hosszú levelet kaptam.

Először hallotta hírét misszióknak.

Biztosra vette, rég halott vagyok.

Nem írtam meg – nem tévedett nagyot.

Takács Zsuzsa

*Azon gondolkodom, hogy talán árthat / a léleknek az, hogy
anélkül hiszek, hogy bármit éreznék.*

Borbély Szilárd

1.

Igen.

Igen.

– Nézd, nézd csak...! Látod, apa, látod...? Ott is... ott is... Ellepik a föld felszínét a temetetlen testek... Nincs Skopjében egy talpatnyi hely sem... Hogy nem látod...?! Apa...!

– Gyere, lányom, gyere ide hozzám... Gyere, kicsikém, csendesedj meg, ne sírj, itt vagyok veled, jól van, jól van...

„Hullám-hullám, ringass el,

Pára-pára, emelj fel,

Néma angyal, ragadj el,

Tenger fénye, boríts el...”

2.

Tizenkét éves voltam, amikor először fölismertem. Akkor történt, tisztán emlékszem. Tizenkettő, igen. Megéreztem, akkor először, hogy hivatásom van. Szegények, nincstelenség... De nem, nem... Hanem az utcán haldoklók, elevenen szétrohadók, igen... Ők hívnak, velük van dolgom... Rajtuk járunk, testről testre lépünk, így jutunk előre. Mindenki!

Na, én nem.

Ez az én testem, mondja a test, amikor rálépek, hallom. Hallod? Testről testre haladunk testtől testig.

Nem igaz, hogy az ember meghal, nem láttam még embert, aki meghalt volna. És a lélek sem száll ki belőle, dehogy. Vár a lélek, valamire, nem tudom, mire, sokáig, lehet, hogy az utolsó ítéletre. Jó lenne tudni, de nem tudható. Vagy hinni, az lenne a legjobb: hinni az utolsó ítéletben, amikor a temetetlen holtak pere végre lezajlik, és otthonra találhatnak. A léleknek nem otthona a test. Nem, nem.

Láttam a sok testet, és nem mertem kimozdulni a házból. Nem járok rajtuk, nem és nem. Sokáig azt hittem, hogy csak mostanában van ez így, de amikor elolvastam az *Antigonét*, mert az iskolában kötelező volt, elszállt belőlem a kételynek a legcsekélyebb nyoma is. Nem emlékszem semmire, csak arra, hogy a szerelmes szűz, Antigoné el akarta temetni saját fiútestvérét, és ezért kellett meghalnia. Fel sem tűnt, mikor olvastam a darabot, hogy engem is Antigonének kereszteltek, Antigonének és Gondának, pedig akkor már majdnem egyidős voltam vele.

Szép versekben beszélt Antigoné, ahogyan én nem tudok.

Arra ítélték a halottat, egy élettelen testet, egy tetemet, hogy temetetlenül rothadjon el mindenki szeme láttára. Hogy a Sátán madarai hordják szét a húsát és a belsősegeit, és kóbor kutyák rágnak meg a csontjait. De Antigoné harcba szállt érte. A tetemért. Hogy visszaadja a földnek, ami a földé. A halott testnél nincs nagyobb igazság.

Fölemeltem tekintetemet a könyvről, és láttam a mindent elborító, temetetlen testek sokaságát.

3.

Szerelmes, szűz Antigoné, nővérem, te! Igen. Gyönyörű vagy!
Legszebb az emberek fiai és lányai között! Engedd, hogy nézzelek,
világszépe! Engedd, hogy megvakítson a ragyogásod! Engedd,
hogy felöltöztesselek, temetetlen holtak királynője.

Nem szólt semmit, de nem hagyta. Értem. Ott állt előttem, a szobámban, meztelenül. Soha nem láttam ilyen szépet.

Mindenki szép, aki szerelmes. És mindenki szűz. Engem csak az apám látott szépnek, senki más.

Lehet, hogy Antigoné is csúnyának született? Világcsúnyája, mint én? Béka? És hogy amikor harcolni kezdett a temetetlen testvére testéért, egy csapásra megszépült? Lehet, hogy csak a világcsúnyái válhatnak világszépé? Csak tudnám, kihez beszélek.

Kértem apámat, vigyen el a tengerre. Abban bíztam, hogy a tenger legalább megőrizte tisztaságát.

– Sürgősen látnom kell a tengert, apa.

– Sürgősen...

– Napok óta nem alszom, látnom kell.

– Tudom, hogy nem alszol, Gonda... Hallom, amikor énekelsz.

– Énekelek...!?

– Meg hangosan beszélsz valakihez. Mondod, mondod...

– Ne haragudj, apa. Akkor te sem alszol, nem csak én...

– Nem hallom, csak a te hangodat... Válaszol egyáltalán, akihez beszélsz? Kivel beszélgetsz te egész éjjel?

– Beszélgetek...?! Ne haragudj... nagyon szégyenlem...

– Nem haragszom, dehogya... Gyere, induljunk, kicsikém.

– Szeretem, amikor azt mondod: kicsikém.

– Én is... Menjünk.

4.

Uramisten...! Temetetlen holttesteket ringat az égsötét Égei-tenger! A horizonton, ahol a víz az éggel összeér, testek csapódnak neki a kemény égnek és hullnak vissza, ugyanúgy, a vízbe. Uramisten!

Apámra néztem, vajon ő látja-e, amit én látok.

Olyan szép volt az arca, mint egy tehetetlen Istennek. Némán gyönyörködött a hánykolódó görög tenger látványában, még a könnyei is kicsordultak. Te szegény, tudatlan és vak apám, hát

nem látod...?! Tehetetlen Isten, nézel? Hallgattam, nem mondtam semmit.

Vad gyűlölet izzott bennem, de nem tudtam, ki iránt.

– Induljunk, menjünk már! Haza szeretnék menni végre, elég volt.

5.

Elmentem gyónni Jambrekovic atyához, de arról, amit láttam, nem árultam el semmit.

Tudta, hogy hazudok, megérezte, hogy elhallgatom a legfontosabbat: a holttestekkel borított tengert. Nem tartozik rá. Látná ő is, ha láthatná. Ha nem, hát nem.

– Bűnök fertőjében élek, atyám, olyan bűnök nyomasztanak, amiket nem követtem el.

– Nem követted el őket, lányom?

– Nem, Atyám.

– Mit nem követtél el?

– Szerelmes vagyok.

– És?

– Szűz.

– Szűz és szerelmes?

– Igen-igen.

– És ez a bűnöd...

– Igen, ez.

– Kibe vagy szerelmes?

– Nem is tudom... Jaj, nagyon sok emberbe... Ezrekbe, tízezrekbe, százezrekbe... Férfiakba, nőkbe, gyermekekbe... Nekik akarom adni magamat. Mindenkinek mindene akarok lenni.

– Mindenkinek..!?

– Mindenkinek mindene, igen, igen-igen, pontosan... Kérdezhetek valamit, atyám?

– Kérdezz, lányom, kérdezz csak.

– Atyám, az el nem követett bűnök halálos bűnök?

– Mit beszélsz...?!

– Nem is tudom... Csak arra gondolok, Antigoné is megmaradt volna tisztának, és élhetett volna boldogan, de ő nem az élő, hanem egy halott mellett döntött... Elkergette a dögevő madarakat, és felemelte a rothadó holttestet, és vitte-vitte... Nem

hallgatott senkire, vagy ha igen, nem tudom, kire... Lehet, hogy a büntelenség, igen-igen, a tisztaság a bűnük bűne, Atyám?
– Gonda, ki akarod inni a kelyhet az utolsó cseppig!?
– Nem engedhetem, hogy megfojtsanak az el nem követett bűneim.
– Csakugyan nem.
– Mit tegyek?
– Indulj útnak, lányom, és tedd, amit tenned kell.
Nem oldozott fel. Nem volt mitől.
Már besötétedett, amikor kiléptem az utcára. Lassan mentem, minden lépésemre ügyeltem. Hajnalban értem haza, már éppen világosodott. Észre sem vettem, hogy nagy kutyafalka követ, hangtalanul. Nem vettem észre a csöndet, ami belőlük árad. Nézték rám, mozdulatlanul és némán, vártak valamire... Hazáig csöpögött belőlem a vér...
Megáldottam őket, nem tudva, mit teszek. Erre a jelre szétszéledtek, ugyanúgy, csendben.

6.

Gyűlölet gyúlt a szívembe, ott a tengerparton. Lehet, hogy szerelem? Antigoné néma tüze lobbant lángra bennem. Először éreztem azt a valamit, amit boldogságnak hívnak, és aminek a létezéséről addig sejtelmem sem volt. „Gyűlölni nem születtem én, szeretni csak”: Antigoné, igen. Szeretni csak... Hm... Mit is? Egy holttestet...?
Életemben először szerettem magam.

7.

Elment az apám. Nem ment el, meghalt. Ott feküdt előttem a konyha kövén. Nem voltam otthon, amikor elment. Az üres templomban ültem. Egyedül egy templomban: nincs ennél félelmetesebb. Festett sírbolt, tele hangokkal, áradnak, nem tudom, honnan, mindenünnen. És a nézések.... Iszonyú! Ne nézzetek rám, hallottátok...?! Hall engem valaki...?
Hangok vagy visszhangok? Nem tudom megkülönböztetni őket egymástól, pedig fontos volna.
Annnyit már tudok, hogy az én hangom biztosan visszhang, és kezdete az idő legmélyén hullámszik.

Lefeküdtem a padok alá, hallgattam a kövekben visszhangzó tengert meg a sok ezer éves lépéseket. Csend...! Visszhangzik az ég a kövekben: soha nem gondoltam volna.

– Gyere haza, Gonda, siess, szomjas vagyok.

Ki ez? Az apám, Uramisten!? Az ő hangja, jaj...!

– Addig nem megyek, amíg nem szólítasz kicsimnek.

– Kicsim...! Gyere már!

– Szomjas vagy?

– Szomjas, amilyen még sohasem.

– Jövök, ne menj el, várj meg, hallod...?!

Futottam át a városon, rohantam, ahogy csak bírtam. Nem emlékszem, mikor kezdtem el sírni. Meg kellett állnom egy vasoszlop-nál, olyan erővel tört fel belőlem a sírás. Az emberek azt hitték, hányok. Fájdalom forrása, ez vagyok, menjetek, mit néztek?!

Víz és vér. Hagyjatok csak magamra, jó így.

Nem várt meg az apám, elment. Nem ment el: itt van előttem. Itt van a teste. Megvárt, nem várt meg. Elhagyott, velem van.

Semmi visszhang, de csönd sem. Véget ért: az apám. Ettől eddig tart. Kilenc arasz és még egy kicsi. Két ujj, mondjuk. Valami aranymetszésnek kellene lennie, de nem emlékszem a képletére.

Egy képlet: tudni kellene. Ennyi, mindegy. Micsoda borzalom.

Nem zártem le a szemét, hadd nézzen.

Szomjas. Örök szomjúság, apám, te.

„Hullám-hullám, ringass el,

Pára-pára, emelj fel,

Néma angyal, ragadj el,

Tenger fénye, ragyogj fel...”

8.

Elhatároztam, hogy elhagyom az otthonomat. Azt hiszik, hogy bolond vagyok, hogy olyan dolgokba fogok bele, amik leginkább csak szenvedést fognak okozni. Kinek a hívására? Antigoné? Hisztériás nevetést hallok, de nem kívülről jön, hanem belülről.

Belőlem.

Beléptem a Loreto nővérek rendjébe. Felvettem a Teréz nevet, és feltétlen engedelmességet fogadtam. A hajó január 6-án reggel a tengerből befutott a Gangesz folyóba, amelyet Szent Folyónak is

neveznek. Csupa holttest ez is, gondolhattam volna. Nem szóltam senkinek.

A hívás, igen, értem.

A hőség egyszerűen éget Indiában. Amikor járkálok, úgy érzem, hogy tűz ég a talpam alatt, amitől az egész testem meggyullad.

Boldog voltam.

A tűz engem emészt el, a szerelem meg mindig a másikat. Nem lehet fordítva? Nem.

Végre élek, jaj, beleszédülök. Örök fogadalmat tettem, és tanítani kezdtem.

9.

Kalkuttában kitört a hindu–muszlim konfliktus. A Nagy Mészárlás Napja. A városban megállt az élet. Kimentem az iskolából.

Háromszáz lány lakott a diákotthonban, és egyáltalán nem volt mit ennünk. Nem volt szabad kilépnünk az utcára, én mégis kimentem. Ott láttam az emberi testeket az utcákon, leszúrva, összezerve, furcsa testtartásban feküdtek, megalvadt vérükben. Emberek ugrottak be hozzánk a falon keresztül, először egy hindu, azután egy muszlim... Mindkettőt befogadtuk, és segítettünk, hogy biztonságosan elmenekülhessenek. Amikor kiléptem az utcára, csak akkor láttam meg a halált, amely a nyomukban járt. Testek, igen, ismerem. Egy katonákkal megrakott teherautó megállított...

– Nem szabad az utcán járkálni, senkinek sem szabad kimennie az utcára...! Tilos.

– Ne érjen hozzám...! Ki kellett jönnöm, érti...!? Háromszáz diákom van, akiknek nincs mit enniük. Többen végigmentek rajtam a szemükkel.

A katonáknak volt rizse, visszavittek az iskolába, és több zsák rizset adtak.

A temetetlenek. A láthatók és a láthatatlanok. Milyen sokan vannak, Uramisten! Kik vagytok? Gyere, mondják, és integetnek felém. Mi ez? Annyira félek, borzalmasan félek.

10.

Jött a hír, hogy meghalt az anyám. A hallgatására emlékszem a leginkább. Néz messzire, és hallgat. Miért kell egy anyának meghal-

nia? Hogy van ez az egész kitalálva, Uramisten?! Milyen fiatal volt még, amikor otthonról eljöttem...! Nekem már így is marad...

– Sírjál, mondta Beáta nővér.

– Nem tudok sírni.

– Muszáj.

– Nem tudok.

– Nem fogod tudni eltemetni, ha nem sírsz.

– Már eltemették nélkülem, mire a levél megérkezett. Csak nem hagyták a szabad ég alatt...?!

– Neked is el kell temetned, ne makacskodj! Nem cipelheted magaddal egy életen át. Engedd el, hogy mehessen ő is, ahova mennie kell.

– Nem bírom. Viszem.

11.

Igen. Igen. A darjeelingi vonaton, éjszaka megszólított a Hang. Egy férfihang. Felálltam a helyemről, körbenéztem, hallja-e még valaki rajtam kívül. Senki. Mindenkit mély álomba ringatott a hullámzó szerelvény. Micsoda találmány ez is...! Nincs benne szeretet. Egymásba gabalyodott testek rángatóztak a kattogás ütemére. Lehet, hogy meg sem érkezünk. Sohasem, sehova. Sűrű sötétség gomolygott a nyitott vagonban. Kívülről villant be olykor egy jéghideg fény, ugyanaz mindig. Az arcok egy pillanatra megkövültek ilyenkor, majd fölengedtek ismét. Mintha pillanatra meghaltak volna.

– Szomjazom, mondta a hang.

– Apa, te vagy az? Ki vagy? Válaszolj...!

– Hagyj el mindent.

– Mindent?

– Mindent.

– De hát semmim nincs.

– Hagyd el a rendet. Öltözz egyszerű és szegényes ruhákba, mint az anyám. Úgy fogsz élni, enni, aludni, mint az utcán élők.

– Félek...

– Visszautasítanál? Kis jegyesem, egyetlen kicsikém...!

– Kicsikém...? Apa...?!

– Tedd meg, amit kérek...

– Mit beszélsz?! Kicsikém...?! Így csak az apám szólíthatott...

- Engedd, hogy én is így hívjalak... Ne félj, mindig veled leszek.
- Jegyesem, azt mondtad...? Ismételd meg!
- Vannak szerzetesrendek, sok nővérrel, akik gondozzák a gazdagokat és tehetőseket, de az én szegényeim számára nincs egy sem. Túl gazdagok a rendek, többet kapnak, mint amennyit adnak. Az utca haldoklói, a temetetlenek – értük sóvárgok. Kergesd el a Sátán madarait a közelükből...
- Ne menj el...! Folytasd... Mondjad még...! Hallod? Hallasz engem? Ne menj... maradj...! Ígérd meg, hogy mindig velem leszel, és beszélsz hozzám...! Megígéred...!?
- Szabad nővéreket akarok, akiket beburkol a szegénységem...
Visszautasítasz?
- Annyira félek... borzalmasan félek... Ez a félelem mutatja, hogy mennyire szeretem magam... Félek a szenvedéstől, ami majd elér, amikor az utca életét élem... Ne engedd, hogy tévedjek, halod...? Várj, megyek... Megyek... Megígéred...?! Miért nem válszolsz...?!

Nem ígért semmit... Kicsikém... jegyesem... – ez meg mi? Én?!

Érjem be ennyivel és a hiányával? Jó, hallgass, de én nem fogok, ígérem. Erre ne számíts. Kibe vagyok én szerelmes? Magamba? Hát ne képzeld...! Hát akkor jöjjenek a mézeshetek...!

Elhatároztam, hogy elhagyom a rendet. Kilépek a jóság és tökéletes tisztaság falai közül. Az utcán fogok élni az utcán haldoklókkal és meghalókkal. Kilépek a tisztaságból, és nem térek többet vissza. Az európai rendek túl gazdagok. Loreto is. Többet kapnak, mint amennyit adnak. Loreto is. Ezt mondta.

Nem ide indultam én el otthonról. Nem oda érkeztem, ahova elindultam.

12.

Reggel nyolckor elhagytam Loretót. Bezárult mögöttem a biztonságos élet ajtaja. Indulok, megyek. Nem nézek hátra, így jobb. Megyek, megkeresem a temetetleneket.

A rend attól tart, nagy veszélyt jelentek a Loreto Nővérek számára. Megtiltották, hogy bárki is kapcsolatban legyen velem. Minden eszközt felhasználnak, hogy semmilyen segítséget ne kapjak. Valami borzasztó lettem Loreto számára, a Sátánhoz hasonlítanak, a

munkát meg a Sátán munkájának bélyegzik, hogy semmilyen segítségét ne kapjak.

Megyek, jó.

Nagyon keveset beszéltem, kimostam néhány sebet, és bekötöttem; orvosságot adtam. Az utcán heverő idős, beteg és haldokló, teljesen meztelen embernek fertőtlenítettem a sebeit, és vizet adtam neki inni. Olyan furcsán hálás volt... A bazárban egy haldokló asszonyt találtam, aki inkább az éhségtől haldoklott, mint a betegségétől. Adtam neki valamit, amitől könnyebben el tud aludni, de az asszony azt kérte, hogy gondoskodjam róla inkább. Majd elalszik ő, amikor el kell aludnia... Már csak 35°-os volt a hőmérséklete. Értem... Menj, menj csak, mehatsz... Mindent megtettem, amit csak tudtam, de ha adhattam volna neki egy bögre meleg tejet, kihűlt teste talán feléledt volna.

Találtam két embert, akiket élve ettek a férgek. Miután az öregebbiket elláttam, cigarettát kért. Volt a táskámban két doboz finom cigaretta, reggel nyújtotta át nekem az utcán egy ember, én meg gondolkodás nélkül elvettem, erre mindketten nagyot neveltünk. Te voltál...!? Szállt fel a jó illatú füst a nem kívánt öregből – gyönyörű volt...

Késő éjszaka értem a szállásomra, fáradtan, de nem elgyötörten. Végignézttem magamon: soha, amióta élek, ilyen szennyes nem volt még a ruhám. Vértoltok, bizonytalan eredetű mocsok, érintések nyomai, sőt egy hibátlan tenyérfolt is a mellem alatt. A mellemen. Nem vettem észre. Gyönyörű...! Vajon kié lehet? Váratlanul öntötte el a testemet a forróság: olyan boldog voltam, mint még soha... Nem akarok visszatérni a tisztaságba...

Nem.

13.

Egyre több lány csatlakozik hozzám. Járják az utcákat ők is. Inkább szállnak, valósággal lebegnek, mint járnak. Szépek, bátrak, boldogok. És szerelmesek. Féltennem kellene őket, de nem félttem. Na és Te? Hozzájuk is szóltál? És utána ugyanúgy faképnél hagytad őket? Sötétséget gyújtottál a szívükbe, mint nekem?

Olyan volt, mintha odaadta volna magát nekem. Egészen. A hat hónap édessége és egyesülése túl hamar eltelt. A sötétség akkora,

hogy valóban semmit sem látok... Néha csak saját szívem sírását hallom...

14.

Azt álmodtam, hogy a Mennysország kapujában állok, és Szent Péter nem enged be.

- Hogyhogy nem? – kérdeztem egy kicsit idegesen.
- Hát úgy, hogy nem.
- De hát én személyesen ismerem a nagyfőnök fiát...!
- Hagyjuk ezeket, a legnagyobb főnök fiát valahogy mindenki személyesen ismeri, amikor idejön. Ne nagyfőnöközz itt nekem! És ne ordítózz, ha lehet, nem vagyok süket.
- Pedig azt hittem...
- Engem mindenki süketnek néz... Erre valahogy nincs magyarázat... Különös...
- Legalább halkítsd le a zenét, ha beszélni akarsz velem.
- Te akarsz beszélni velem, nem én veled.
- De nem ordítózni.
- Jól van, megpróbálom, de a zenét nem én kezelem. Az onnan belülről jön, az angyali seregek, tudhatnád...! Elég unalmas, de hát ezt fűjják...
- Na végre. Nos: nemcsak ismerem a legnagyobb főnök fiát, hanem...
- Hanem mi?
- Hajolj ide... Közelebb. Még közelebb... Úgy... Viszonyom is van vele. Elég bizalmas, hogy úgy mondjam.
- Mennyire?
- Hát, na, tudod... Nagyon bizalmas... Kifejezetten, igen, bensőséges. Nem is lehetne bensőségesebb. A többi nem tartozik rád.
- Jaj, hát te vagy az...?! A „kicsikém”, hát persze. Miért nem ezzel kezdted?
- Nem akartam mindjárt bemártani...
- Te csak ne féltsd őt... Ahogy így elnézlek, fura ízlése van a legnagyobb főnök fiának, az egyszer szent...! Idehallgass, van egy üzenetem számodra, várjunk csak, hol is van... megvan... Igen, egy határozatféle, jól figyelj... Nos... Nem mehetsz be.
- De hát mégis miért?

- Mert itt a Mennyorszában nincsenek nyomornegyedek. Nem neked való hely. Előbb-utóbb úgyis elszöknél innen. Határozat. Végeztem. És: punktum.
- Ezért?
- Ezért.
- Punktum?
- De még mennyire, hogy punktum.
- Na akkor küldök én nektek annyi nyomorultat, hogy a füled is hatfelé áll. Megtöltöm én az eget a nyomornegyedek szegényeivel. Lesz itt nyomornegyed, esküszöm!
- Ennek már megint a fülemmel van baja...

15.

Bourke külvárosában a bennszülöttek bádogból és kartonpapírból készült viskókban laktak. Találomra beléptem az egyikbe, és azt mondtam az ott élő embernek:

- Engedje meg, hogy rendbe hozzam az ágycát, kimossam a ruháit, kitakarítsak.
- Hagyja csak. Jól vagyok, jól vagyok...
- Sokkal jobban lesz, ha megengedi, hogy megtegyem.
- De én nem akarok jobban lenni, érti?

Előhúzott a zsebéből egy régi borítékot, majd még egy borítékot és még egy borítékot. Egymás után kinyitotta őket, és legbelül édesapjának egy kis fényképe volt, amelyet megmutatott. Megnéztem a fényképet, ránéztem, és azt mondtam:

- Maga szakasztott olyan, mint az apja.
- Igen? Olyan vagyok...?! Mint az apám? Halljátok...? Emberek...! Olyan vagyok, mint az apám...!

Megáldottam a képet, visszaadtam neki, majd újra első boríték, második boríték, harmadik boríték, és a fénykép visszakerült a zsebébe, közel a szívéhez. Miután kitakarítottam, a szoba sarkában egy piszkos lámpát találtam.

- Nem gyűjtöd meg ezt a lámpát, hiszen olyan gyönyörű? Nem gyűjtöd meg?
- Kinek? Hónapok és hónapok és hónapok óta senki nem jött hozzám. Kinek gyűjtsam meg?
- Meggyűjtöd, ha a nővérek eljönnek hozzád?
- Ha eljönnek, meggyűjtöm.

A nővérek naponta meglátogatták, csak 5-10 percre, de a lámpát mindig meggyújtották. A férfi egy idő után megszokta, hogy maga is meggyújtja. Két év múlva, miután már teljesen megfeledkeztem az egészszről, üzent nekem.

– Mondjátok meg neki, annak a kicsinek, hogy a fény, amelyet meggyújtott, még mindig világít.

Akkor én már teljes sötétségben éltem.

16.

Atyám, kérem, imádkozzon értem, mert olyan borzalmas a sötétség bennem, mintha minden meghalt volna. Nem is tudom, de annyira egyedül érzem magam a szívemben, hogy képtelen vagyok kifejezni. Egyre nehezebbnek találok, hogy beszéljek. Régebben sok segítséget és vigasztalást kaptam, amióta a munka elkezdődött, már semmit. Sőt, úgy látszik, hogy nekem sincs mondanivalóm. Nagyon szeretnék egyszer egy jó beszélgetést, de visszatartott az a gondolat, hogy a Hanggal kapcsolatos dolgokat elmondjam, és így inkább senkivel nem beszélek. Minél inkább kívánom Őt, annál kevésbé vagyok én kívánatos. Úgy akarom szeretni, ahogy még nem szerettek, és mégis itt van ez az elkülönülés, a borzalmas üresség, Isten távollétének érzése. Több mint négy éve nem találok segítséget... Az elhagyatottság agóniája olyan nagy, és ugyanakkor vágyódásom a Távollevő után olyan mély... Ha tudná, min megyek keresztül... Ő mindent elpusztított bennem. De én semmit nem kérek magamnak. Ő bármit tehet velem. Imádkozzon értem, hogy mindig csak mosolyogjak Rá. Annyi ellentmondás van a lelkemben. Olyan mély vágy Isten után, olyan mély, hogy már fáj... Állandó szenvedés, és még sincs rám szüksége, visszautasít. Üres vagyok, nincs hitem, nincs szeretetem, nincs lelkesedésem. A lelkek nem vonzanak, a Mennyország semmit sem jelent, olyan számomra, mint egy puszta hely... Ha rágondolok, az semmit sem jelent nekem, és mégis ez a gyötrő vágyakozás... Szeretném elmondani, de nem tudom, nem találok szavakat a sötétség mélységének kifejezésére. Ő eltávozott, egyedül hagyott engem. Mindezek ellenére én az Ő kicsije vagyok, szeretem Őt. Nem azért, amit ad, hanem azért, amit elvesz... Ő úgy látja jobbnak, hogy én alagútban legyek... Egyedül hagyott engem...

17.

Szeretnék egy várost építeni a leprásoknak, ami az övék. Shanti Nagar, a Béke városa – így fogom elnevezni.

Barátunknak, a punjabi lánynak nagy fájdalmai vannak. Hangosan sírt. Amikor édesanyja megérkezett, eljöttem. Milyen ellentét van a gazdagok és a szegények között. Élő mártírok a szegények, és nem panaszkodnak. Egy fiatal fiú, akinek borzalmas kínjai voltak, végül azt mondta: sajnálja, hogy meghal, mert éppen most tanulta meg, hogy Isten szeretetéért szenvedjen.

Felszedtünk egy embert a csatornából, akit félig megettek a kukacok, és behoztuk az otthonba. „Úgy éltem az utcán, mint egy állat, de most úgy halok meg, mint egy angyal” – ezek voltak az utolsó szavai. Tényleg boldog volt. Fölemelkedett a fekhelyéről, nyújtogatta előre meg fölfelé csontig lerágott karjait, mintha valaki érte jött volna...

Engedjétek hozzám jönni az AIDS-eseket...!

Te voltál? És velem mi lesz? Értem jössz? Most először szerettem meg a sötétséget... Amikor sötét fényed szétterül a haldoklóim arcán, mindent kész vagyok megbocsátani neked.

18.

– Gyere, menjünk fel a hegyre, mutatok neked valamit.

– Ki vagy? Mi ez a fény? Angyal vagy?

– Igen, az... Gyere, megmutatom neked a várost.

– Nem megyek, ismerem... Sajog a lábam, mindenem fáj...

– Gyere, gyere csak. Fölviszlek én, észre sem fogod venni, ne félj...

Nézd ott azokat a fényes épületeket, mint valami paloták...!

– Loreto?

– Igen, pontosan. Ott laktál te is, boldogságban, szeretetben, kényelemben. Nézd azt a ragyogó világosságot – mennyei, nem?

– Gyönyörű...!

– Csak egy szavadba kerül, és mindez ismét a tied lesz.

– Távozz tőlem... férgek fénye...! Hagyj magamra... Semmi nem kell, érted? Semmi, semmi, semmi...!

19.

Uramisten...! Ki vagyok én, hogy elhagynál engem...?! Senki... A sötétség olyan mély, és én egyedül vagyok. Nem kívánt, elhagyott.

Nincs hitem, nem merem elmondani azokat a szavakat és gondolatokat, amelyek a szívemben vannak, és elmondhatatlan gyötrelmet okoznak. Szeretet – ez a szó semmit sem jelent. A dermesztő hidegség és üresség olyan nyomasztó, hogy semmi nem tudja lelkemet megérinteni.

Miért fáradozom? Ha nincs Isten, nem lehet lélek sem. Ha nincs lélek, akkor Te sem vagy. Mennyország – milyen üresség...!

Mindig csupa mosoly – a lányok ilyen megjegyzéseket tesznek.

Mennyire nem tudják, hogy vidámságom az a palást, amivel befödöm ürességemet és nyomorúságomat...

Nevetek, tessék. Íme, itt vagyok, nézzetek. Mindig mosolyogni fogok a Te elrejtett arcodra.

Lássuk, mit lépsz, amikor én már járni sem tudok...?

20.

Ágyba dugtak. Engem. Azt hiszik, meghalok. Nincs mi meghaljon bennem, Nővéreké...! Ha mérlegre állok, a tű a zérótól balra indul el, nem jobbra... Jobbra a súlyomat mutatná meg, balra viszont az Isten-hiányt méri. Addig állok a mérlegen, amíg megáll a tű. Nem áll meg, egyre gyorsabban forog, körbe-körbe. Minusz. Én nem azért vagyok a világon, hogy hiányodat betöltsen, legyen világos...! Ami a te dolgod, az a te dolgod.

21.

Fáj a hátam. Nem csoda: egy életem át cipeltem hiányodat. Megviseltél. Erre mondják, hogy elviselhetetlen fájdalom. Pedig nem a fájdalom elviselhetetlen. Hiányodtól vagyok viselő. Nem tudlak megszűlni.

Megvakítanak ezek a kórházi fények. Lélegzik a lélegeztető gép.

Inkább szuszog.

Lélegzem.

Gyere értem.

22.

Sötétség. Kívül, belül, mindenütt. Végre. Futkosnak a nővérek, az orvosok. Rémülten hajolnak fölém, hallgatóznak. Mi történt?

Áramszünet.

Csoda!

Nem lélegzik a lélegeztető gép. Nem is szuszog. Szép. Intek a lányaimnak, nehogy sírjanak, mert fölkelek innen, és nem felelek magamért. Mindig is értük feleltem, sohasem magamért... Jön egy kerek pap is, liheg, nagyon siethetett. Hova siet? És miért késnek el ezek mindig, ha állandóan sietnek?

A gépem csendje, az most jobban esik nekem. Intek neki, hagyjon magamra. Vigye a gyertyát is, igen. Fényszennyezés. Nem kell a fény, most nem, látni akarok, végre.

Mi ez? Egész Kalkutta sötétségbe borult.

Tudtam! Tudtam, hogy sötétségbe öltözöl, és eljössz értem. Hogy beborítod magaddal az egész világot ezen a napon.

Ne, hagyd, nem kell bocsánatot kérned.

Eltemetsz? Megígéred?

Magadba? Hogy magadba temetsz, ezt mondod? Hát ez még jobb...!

Itt vagyok.

Megyek.

„Hullám-hullám, ringass el,

Pára-pára, emelj fel,

Néma angyal, ragadj el,

Tenger fénye, boríts el...”

VÉGE